

Урок 1

Тема: БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ. РИЗИКИ І НЕБЕЗПЕКИ

Мета: розширити та поглибити поняття «здоров'я людини», «складові здоров'я», формувати уявлення про види і чинники ризику для здоров'я і життя; навчити розпізнавати ознаки безпеки і небезпеки та ознаки фізичного, соціального, психологічного і духовного благополуччя; розвивати вміння аналізувати вплив небезпек, невинуватих ризиків, екстремальних і надзвичайних ситуацій на життя і здоров'я; формувати вміння і навички оцінювати ризики в щоденних ситуаціях, самоконтролю в екстремальних ситуаціях. Мотивувати учнів до здорового способу життя.

Обладнання: підручник, зошит; опорна схема «Навколишнє середовище»; інструктивні картки, фото, малюнки, сигнальні картки, музичний супровід.

Тип уроку: засвоєння нових знань.

ХІД УРОКУ

I. Організація класу

Учитель вітає учнів з початком нового навчального року. Перевіряє готовність учнів до уроку.

II. Мотивація діяльності учнів

1. Акцентування уваги учнів на важливості предмета «Основи здоров'я».

2. Ознайомлення учнів зі змістом підручника, у якому виділено:

- чотири розділи (с. 4, 26, 50, 80);
- рубрики – умовні позначення (с. 3): «Пригадай», «Висновок», «Завдання», «Моделлю — набувай життєвих навичок», «Ситуаційні завдання», «Проект».
- Знайдіть їх у підручнику.
- Погортайте сторінки підручника і ви знайдете в ньому схеми, таблиці, багато ілюстрацій (фото, малюнки).

Учитель наголошує, що все це допоможе учням краще засвоїти навчальний матеріал, виділити в ньому головне, виконати практичні завдання тощо.

Учні читають звернення до шестикласників на с. 3 «Дорогий друже!». Після чого вчитель з'ясовує, що учні не зрозуміли в тексті і що варто додатково пояснити.

Методична порада. Під час проведення першого уроку слід налаштувати шестикласників на навчально-пізнавальну і здоров'я-збережувальну діяльність на інших уроках. Створити атмосферу психологічного комфорту, спонукаючи учнів до сумлінної роботи на уроках.

3. Учитель оголошує тему уроку «Безпека життєдіяльності. Ризики і небезпеки» і записує її на дошці.

- Як ви думаете, чому ми вивчаємо цю тему?

За результатами обговорення учні доходять висновку, що людина – невід'ємна частина оточуючого середовища і що кожен прагне жити в безпеці та благополуччі. Для цього потрібно набувати знань, умінь, навичок безпечної поведінки.

Дата _____

Клас _____

Комментарій
учителя

Класична
учитель

III. Засвоєння нових знань, умінь і навичок

1. Актуалізація опорних знань, умінь і навичок.

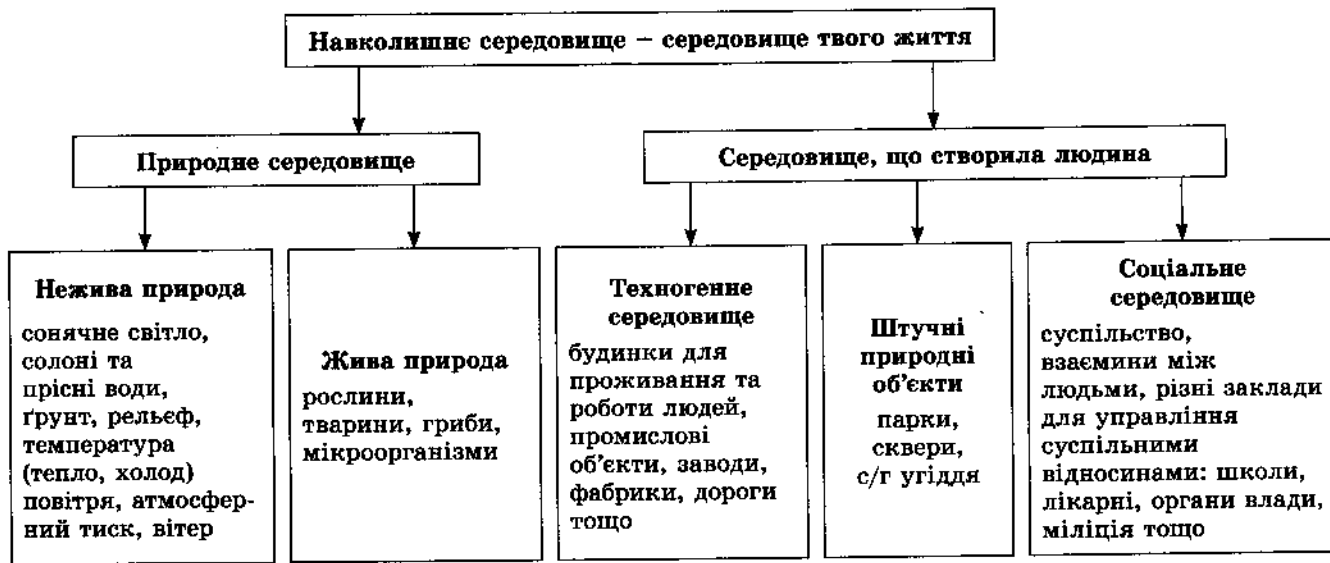
Вправа «Мозкова атака». Учитель пропонує учням пригадати, що таке навколишнє середовище, і назвати його складові, опираючись на знання з природознавства та власні спостереження.

Методична порада. Щоб під час «мозкової атаки» зібрати якомога більше ідей від усіх учнів щодо даної проблеми, радимо вчителю:

- запропонувати всім учням по черзі висловити ідеї, коментарі, пов'язані із цією проблемою;
- прийняти всі відповіді, навіть фантастичні, та записати їх на дошці без зауважень і коментарів;
- використати фото та малюнки для емоційного забарвлення бесіди, спонукавши учнів висловлювати якомога більше ідей, розвивати ідеї інших.

За результатами «мозкової атаки» вчитель згрупує всі подані ідеї у складові, які характеризують природне, техногенне, соціальне середовище, разом з учнями оформляє схему «Навколишнє середовище – середовище твого життя».

Приклад схеми

Під час оформлення схеми вчитель уточнює та пояснює за потреби значення понять «навколишнє середовище», «природне середовище», «техногенне середовище», «соціальне середовище» та наголошує на взаємозв'язку компонентів середовища.

Виконання вправ у зошиті. Учитель пропонує учням пригадати поняття «безпека» та «небезпека», доповнити схему в зошиті (вправа 1 на с. 1) та навести приклади безпеки і небезпек, з якими може стикатися людина в природному, техногенному і соціальному середовищах. Наприкінці виконання вправи вчитель підводить учнів до висновку, що таке безпека життєдіяльності, ставлячи проблемні запитання:

- Яке місце людини в навколишньому середовищі?
- Чи потрібно вам вивчати середовище, що вас оточує?
- Що таке безпека життєдіяльності людини?

Визначення учні записують у зошит (вправа 2 на с. 1).

ЗМІСТ

Орієнтовне календарно-тематичне планування	2
Урок 1. Безпека життєдіяльності. Ризики і небезпеки	15
Урок 2. Вплив природних чинників на здоров'я людини. Небезпеки в природному середовищі	21
Урок 3. Техногенне середовище. Екологічні проблеми довкілля	29
Урок 4. Соціальне середовище і здоров'я. Захист від кримінальних небезпек	33
Урок 5. Значення води та харчування для розвитку і здоров'я	37
Урок 6. Особливості харчування підлітків	41
Урок 7. Профілактика йододefіциту і діабету. Перша допомога при харчових отруєннях	47
Урок 8. Складові особистої гігієни. Догляд за шкірою	51
Урок 9. Гігієна ротової порожнини	55
Урок 10. Систематизація та узагальнення набутих знань, умінь і навичок	61
Урок 11. Особливості розвитку підлітка. Психічний розвиток підлітка. Ознаки гармонійного розвитку	63
Урок 12. Потреби, навички і звички людини, їх розвиток з віком. Вплив звичок на здоров'я. Корисні та шкідливі звички. Чинники формування звичок	71
Урок 13. Самооцінка і здоров'я	79
Урок 14. Критичне мислення та вміння приймати рішення. рішення, важливі для здоров'я. Вплив реклами на рішення людини	85
Урок 15. Психоактивні речовини і здоров'я. Позитивні й негативні впливи однієї людини. Протидія тиску і маніпуляціям	89
Урок 16. Вплив ВІЛ-інфекції на організм людини. Поняття про СНІД. Шляхи передачі ВІЛ-інфекції. Толерантне ставлення до людей, що живуть із ВІЛ	95
Урок 17. Систематизація та узагальнення набутих знань, умінь і навичок	101
Урок 18. Спілкування людей. Засоби комунікації. Навички спілкування	103
Урок 19. Стили спілкування. Значення впевненої поведінки для здоров'я	107
Урок 20. Стосунки в родині, класі, підлітковому середовищі	111
Урок 21. Конфлікти і здоров'я	115
Урок 22. Конструктивне розв'язання конфліктів. Запобігання ескалації конфлікту. Самоконтроль у конфліктних ситуаціях	119
Урок 23. Стосунки з однією людиною. Підліткові компанії. Ознаки дружніх, недружніх і небезпечних компаній	121
Урок 24. Способи протидії агресії та насиллю в підлітковому середовищі	125
Урок 25. Систематизація та узагальнення набутих знань, умінь і навичок	133
Урок 26. Безпека в побуті. Правила користування водогоном, тепловими мережами	135
Урок 27. Правила користування електричними приладами	139
Урок 28. Правила безпечного користування газовими приладами	143
Урок 29. Безпека під час користування засобами побутової хімії	147
Урок 30. Пожежна безпека оселі	151
Урок 31. Проживання у промисловій зоні	157
Урок 32. Безпека руху велосипедиста	161
Урок 33. Поведінка в екстремальних ситуаціях	167
Урок 34. Систематизація та узагальнення набутих знань, умінь і навичок	173
Урок 35. Систематизація та узагальнення набутих знань, умінь і навичок	175